

Traktoriralli vähemmäksi, lohkokoot isommiksi

TIEDOT: JUHANA HIIRONEN, MAANMITTAUSLAITOS

Kartoittaja kannustaa kuusamolaisviljelijöitä tilusvaihtoihin ja peltolohkojen ketjuttamiseen

Suvi Peltola

■ Kuusamolaistilojen peltolohkojen pieni koko ja hajanaisuus heikentävät paikallisten tilojen kannattavuutta. Maanmittauslaitoksen kartoittajan Mikko Marjomaa mukaan Kuusamossa on muuhun Pohjois-Pohjanmaahan nähden poikkeuksellisen paljon pieniä vuokrapelloja, joiden viljeleminen kerryttää kilometrejä traktorin mittariin.

Peltojen ja tilan välisten ajojen lisäksi syntyy ristikäisajoa, kun kuusamolaisiisännät käyvät vuokralohkoiltaan Posion puolella ja sama toisin päin. Ajoa lisää myös peltojen nurmivaltaisuus, sillä nurmipellot korjataan ja lannoitetaan viljapelloja useammin.

– Traktorirallin vähentäminen on sellainen, mitä kannattaisi harkita, samoin lohkokoon kasvattamista. Kulumatkan lyhenisivät, jos pellot saataisiin lähemmäksi tilakeskusta ja se parantaisi myös tehokkuutta, Marjomaa sanoo.

TÄLLÄ hetkellä kuusamolaisen maan omistus on voimakkaasti jakaantunutta. Kun muualla Pohjois-Pohjanmaalla noin 70 prosenttia pelloista on aktiiviviljelijöiden omistuksessa, täällä vain alle puolet. Suurin osa viljelee siis vuokramaalla, mikä mutkistaa peltokokojen kasvattamista ja lohkojen saamista lähemmäksi tiloja.

Lohkoja omistavat usein esimerkiksi perikunnat, joita ei välttämättä kiinnosta vuokraavan isännän ajomatkan pituus. Tärkeintä on, että omaa peltoa viljellään ja vuokratulot juoksevat.

– Tässä pitäisi nyt pohtia, voitaisiinko Kuusamossakin ottaa käyttöön ProAgriassa parhaillaan käynnissä olevan hankkeen menetelmiä, esimerkiksi tilusvaihtoja, tilusjärjestelyitä ja valtion maan-

Isänniltä kuluu kohtuuttomasti aikaa traktorin nupissa istumiseen.

ehdottaa.

– Ei välttämättä ole tarvetta, että kaikkia kylän tiluksia tarkasteltaisiin, mutta aktiiviviljelijöiden kesken niitä olisi hyvä katsoa, hän lisää.

TILUSTEN uudelleenjärjesteleminen palvelisi myös ympäristöä. Monet täkäläiset pellot viettävät voimakkaasti järveen päin, minkä vuoksi sulamisvesien huuhtoutuminen tapahtuu nopeasti. Jos välissä ei ole esimerkiksi kosteikkoa, sulavesien ravinteet solahdavat pidäkkeittä vesistöön.

Marjomaa tarjoaa ratkaisuksi pellolle uutta, ravinteiden kulkua kosteikon avulla rajoittavaa omistajaa.

– Jos optimaalinen kosteikon paikka ei ole aktiiviviljelijän omistuksessa, järjestetään maata sellaiselle, joka olisi valmis kunnostamaan ja ylläpitämään kosteikon. Siihen löytyy jo aika hyvin tukiakin, hän huomauttaa.

KOLMAS palstojen uudelleenjärjesteleminen liittyyvistä hyödyistä koskee viljelijöiden jaksamista. Marjomaa kertoo tilakokojen kasvattamisen ja samanaikaisen peltolohkojen pienenemisen johtaneen tilanteeseen, jossa isänniltä kuluu kohtuuttomasti aikaa ja energiaa traktorin nupissa istumiseen.

Eilen Oivangin nuorisokeskuksessa järjestetyssä, erityisesti maanviljelijöille suunnatussa keskustelutilaisuudessa puhunut kartoittaja huolehtii etenkin nuorten viljelijöiden puolesta.

– Jos lähiruokaa halutaan vastakin, kulkumatkoille täy-

Tilusrakenteen aiheuttama haitta

Tilusrakenteen aiheuttama haitta
K€/ha/vuosi

	0 - 250
	250 - 500
	500 - 1 000
	1 000 - 3 300

Kartta osoittaa hajanaista tilusjärjestelyistä koituvien ylimääräisten kulujen keskimääräiset vaikutukset kuntakohtaisesti. Lukemat ovat muotoa euroa per hehtaari per vuosi.

Viljelijöiden jälkeen metsänomistajat

Suvi Peltola

■ Peltojen lohkokojen ja sijainnin ympäristövaikutusten pohtiminen on erityisen ajankohtaista kolmen parhaillaan käynnissä olevan hankkeen johdosta. Yksi hankkeista on Kitka-Muha eli Kitkajär-

vien monimuotoisuus, ihmisperäiset muutokset ja niiden hallinta.

Suomen ympäristökeskuksen tutkimusinsinööri Teemu Ulvin mukaan hanke on juuri nyt puolivälissä krouvissa.

– Reilu vuosi on takana ja noin vuosi jäljellä. Hanke on

edennyt suunnitelmien mukaan mikä tarkoittaa, että viime kesänä ja syksynä toteutimme todella laaja-alaista näytteenottoa ja koekalastuksia hankkeen kohdejärvisissä.

TÄLLÄ hetkellä käynnissä on näytteiden analysointi ja läpi-

käyminen. Varsinaisia tuloksia Posionjärven, Soudunjärven sekä Yli- ja Ala-Kitkan vesien ja ranta-alueiden tilasta lupailaan ensi kesään mennessä.

Jo nyt on selvää, että järvien kuntoon vaikuttavia toimijoita on useita, eikä yhden ryh-

män tai elinkeinon osoittelemisella päästä puusta pitkälle. Ulvin mukaan hankkeen tarkoitus on päinvastoin tiedottaa ja ohjata tasapuolisesti kaikkia tahoja, ensin maanviljelijöitä kuten Oivangissa eilen ja myöhemmin ainakin metsänomistajia.

Päämääränä on järvien tilan heikkenemisen pysäyttäminen ja jatkossa niiden tilan parantaminen.

– Jos jokainen taho tekee asiat pikkuisen paremmin omalta osaltaan, sillä päästään pitkälle, Ulvi uskoo.

Jokainen taho tekee asiat pikkuisen paremmin omalta osaltaan.